

LEŻA (21) *sb f*

e oraz a *pochylone*.

sg *N* leżã (1). ◊ *G* leże *ActReg* (2), leży (1) *StryjKron*, [leż(e)j.] ◊ *A* leżã (1). ◊ *L* leży (3). ◊ *pl N* leże (1). ◊ *G* leż (2). ◊ *A* leże (6); -e (3), -(e) (3). ◊ *L* leżãch (4); -ãch (3), -ach (1); -ãch *RejZwierc*; -ãch : -ach *StryjKron* (2 : 1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. [Legowisko, miejsce do spania zwierząt: lwica, porwawszy się z leżej swej [na statku], w biedy się z nim udała. *HistOtton* (wyd. 1928) 29.]

2. *Miejsce postoju, kwatera* (21) : Krzywánki trze [= nalega] należą zaś do Sokołowá/ Tãm pry ich [koni] podchowawfzy poiedziem do Lwowá. *CzahTr* L2v.

W przen (1) : *V* roskofznych białyh głow/ Pan zãwŕze ná leży. *KlonWor* 62.

a. *Miejsce dłuższego postoju wojska* (19) : náfzy Rotmiŕtrze [...] ná leże gothowáli fie *BielKron* 424; *Zołnierze* ná leży co czyniã. *RejZwierc* 26v, A5v, 26v; *Krol Belesław* [!]/ wnet *zołnierze* ſwoie z leży zgromãdził *StryjKron* 170; *Nálfzych* zwykła leża. *StryjKron* 682 *marg*, 170 [2 r.], 747; *ci zołnierze*/ [...] teraz dáleko od grãnice leże máiã. *GórnRozm* Mv; *PaprUp* I3v; *ActReg* 44 [2 r.]; [aby] *Ktemu* *zołnierze* w dobrãch nálfzych *Króléwfkich* leże máiãc/ z dóbr *ſzlãchetfkich* [...] *żywnoſci* nie wyciãgáli *SarnStat* 1182, 432, 435.

W połączeniu szeregowym (1): áby ná potym w *žadnych* dobrach [...] *žadnych* leż/ przyftãtw/ y ftãciy nie miewáli. *SarnStat* 1182.

W charakterystycznych połączeniach: leże (roz)dawać (2), mie(wa)ć (4); na leże gotować się; po leżach rozłożyć (3).

Wyrażenia: [»leża letnia« = *aestiva, habitacula a. loca aestiva* *Cn*: *AEſtiva* *Leża letnia* *zołnierzka*. *UrsinGramm* 130.]

»na leżach leżący« (1): á w ten czãs teŕ *prãwie* *Kijãnie* [...] nie mogãc *dłuŕzey* *cierpieć* *Krolá* *Bolesławá* v *fiebie*/ y *zołnierzow* *iego* *Polãkow* ná leżach leżãcyh/ *poczëli* ich *iãwnie* *zábijãc*/ y *mordowãc* *StryjKron* 170.

[»leża na zimę« = *hiberna, hibernacula, hiemalia* *Cn*: *Hiberna* vel *hibernalia*. *Leża na zimę*. *UrsinGramm* 130.]

»leża *zołnierska*« (1): leże *zołnierſkië* w tych *Woiewództwãch* *SarnStat* 1182.

Szeregi: [»tak w ciãgnieniu, jako teŕ i na leży«: *Przy rotach* tak teraz w ciãgnieniu, jako teŕ i na leży, *powinni* *zawsze* *być* *osobami* *swemi* *panowie* *rotmistrze* *UstWojsk* 1582/161.]

»leża albo stanowisko« (1): *Tãkiëŕŕze* *poenie* *podlëgãc* *máiã*/ *którzyby* *fie* *wãżyli* *leże* *mieć* *ãlbo* *ſtãnowiſkã*/ *tãk* w *Duchownych* *iãko* y *Swietckich* *máietnoſciãch*/ *oprócz* *ciãgnienia* *SarnStat* 436.

Synonim: *łóŕysko*.

Cf **LEGOWISKO**, [LEŻ], LEŻENIE, [LEŻYSKO]